

یہل - ۱ صانی - ۳
نسخہ می ۱۰ غرو شد

صاحب امتیاز و مدیر مسئول
ضبا کوک آپ

کوچوک مجموعہ

آونہ شراؤٹا

سنہ لکی : ۳۴۰
آخر آیلیق : ۲۵۰
غرو شد

ادارہ خانہ می

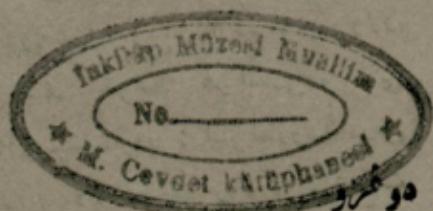
دیار بکر
حکومت داڑھ منڈہ
ولادت مطبعہ می

تلنرا فیا : دیار بکر
کوچوک مجموعہ

ہفتہ دہ برقیقار علمی ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموعہ در

۲۳ شوال سنہ ۳۴۰ پازار ایار تسلی ۱۹ حزیران سنہ ۳۴۸

مصاحبه :

دهاہے ہو گرو

الکر سلیمان سفیں یہل کوک غارت دکادر
انسان ، ذکایہ « سامی » ہی مطابق اید
حساستیلہدہ ، اور شیخال ہی آر
ور قبائل ، نفیبدن دو ٹھماش ، تو
اڑلدر ، بزبورادہ اور یزینال ہی آئیں

یکن مصاحبه منک باستہ « علماء دو غرو »
محمد سف فویشدق ، عالمک دلیفہنی ،
بڑہ هانک حادہ لرک ، نورمال = سامی ،
هانکیل بیٹک پاولوڑیک = سقیم ، اولدیفی
پیالدبر مکدر ، فقط ، انسانک رو سی احتیاجی ،

فکرلری خارجدن ، بیتون خیاللری
پاماحباردن ، بیتون دویغولری اجنبیاردن
آلارق ، صرف ذهنریه ، اثر ابداعه
جاپیشیرلردى . بونار فئودال بر جمیتله
فئولد سنتکارلریدى . خاقا، رعیه نظرلر
باقارلر ، پامکن سرایلر ایچون ، قوتانلر
ایچون اثر وجوده کئیرلردى . بوندن
دولایدرکه ائرلر نه طبی ، نه صیبی ،
اور بیشیال او له مادی .

فقط ، چوق شکرکه ، مارکتمز ، يالکر
بو خواص صنفارلرند ، هبارت دکادر . بو غاردن
باشقه بردە ، او تارك اولارى « رعیه » ،
تاظیاتدن سوکرا « هوم » دیدکارى و بولك
بر زمره واردە بوجونى دەمۇرقات و جدان
اوکا « حاق » آدی ویریسورد .

حاق بزدە ئامیله خواست ضىدر .
خلفدە ناسل اور بیشیال بر اثر بوقەه ،
خواستىدە اور بیشیال او لایان هچ بر
شى بوقۇر : خلفك سوز سوپەيشى ،
کېیېشى ، تسلیم بىقى ، سکىنى ، كۆستىشىمىز
قەرمانلىقى ، حاسلى بوقۇز ياشايىشى اور بیشەلدە .
بو اور بیشەلدە ئەتكى خلفك سەفت ائرلەندەدە
اور ووژ . اور ووپا بزدە اور بیشیال يالکر
ابى - يالماپىور : نصرالدین خوجا قاره كۆز .
بو غاردن باشقە عاشق ترم ، شادامجا عايل
نور اوغلى بى ائرلەدە اور بیشیال دىكىپىر

ايدەجىك دەڭاز . اون شەرىف ايمچۇن ،
بر جاق بولە مەقلەلر ، تىكتابل لامىدر .
پاكىز شەۋەقىر دېلىمكە اور بیشیال او لان
ھاشى طەمىدر ، صەمىمىدر ، مودەلمىزدر ،
دوز لەر او حالىدە ، اور بىشەلە ، فەھىمە
سەمتىك ، بىعەلات ئەملى تشکىل ايدىيور
رىيڭىدر .

مەنكىنلىزە ، حققى بر صەتكار تۈزۈلە
باڭ حق اولورسىق ، اور بیشیال او لەرق
نەلری كور ووژ : اىكى ادېغاڭز ، بىجمەقايدى
اولىيەندىن اور بیشىال دکادر ، اىكى ، بىكى
مۇ بىفارىزىدە بولە ! او حالىدە ، و ئەمەزدە
اور زىمال او لەرق هچ رشىلە ما يە جەھىز ؟
و الحففة ، يالکر خواص آزەلەدە
آرارق ، مەنكىنلىزە اور بیشىال هچ بـ
شى بولەماز . قىرا ، بزدە ، وجود او لان
ايىي صە خواست هە ئەتكىيىدە سەنى
اولەرق بىشىشلىردر : اىتى اندر وندىن درس
آلار و الازرق خواص ، تەظىبات
مەكتىبارىمە تۈرىيە كۆز و آلافرانق خواص دەدە
لۇغافىدە يېشىدىغان چىچكلىرى كېيدە فېرلەردىكى
فيضى طوبىرغان بىچىچكاردىن خېرى او لمىدىي
كىي بىزدە كىي ، خداين ئابى خلفك دە دخواص
صنفارلە مەخصوص ائرلەن دەچ بىمەلە ماتى
بوقۇر . بى خواص صەتكارلرە ، بىتون

مع مافیه ، و از لر نهقدر او ریش نال
او اورمه او سوز ، ته کیک ام برمه
استانی واوند بیندن ، متنکامل رذق
قط بن ایده من . بر از کار او ریش نال او نه منی ،
مکمل او نه منی دیگر دکاره . بر از ،
نمایله بدیهی او اق اچون ، و منی تاردق
ایکنی ده جام واوند بکر ، خربوت ،
صنعت کار لر عزک ، خلق صنعت نال تریه
آلمه من نهقدر لازمه ، هوسه دن ،
و ریش باردن باشلاهه رق او رو بالک بتون
صنعت داهیار بی او قومه ، و دیمه ،
یاشامه بی ده او در خوده لزومایدر . و ایکی
بدیهی تریه بر اشد کدن صوک ادرکه ملی بر
صنعت وجوده کله پاییر .

مثال اوله ق ایتا بالک ره . نیسانس
دوریته چیقم : بودوره ایتا ای صنعت کار لری
با لحاصه و سالم رله هکانه اشار ، ایکی یونا
لاین صنعت کار لری نک داهیانه از لر بنه حیران
اولمش لردی . زیرا بکار : و منو بکار ،
اپلو نارک بو هیکاری ته آنکده کی کالک
صوک درجه نه اولاد شدی .

و نیسانس صنعت کار لری و نه بینکی و ک
سعیله او کرمندیلر ، کندیار بنه مل شدیلر .
 فقط ، ایکی یونان - لاین از لر بنه ، هیفیله
تبلیده باشند ایلر . چونکه ، خلق آریق

دده فور قود کتابی ، بونس امیر الامه لری ،
بکنائی نفلی ، در دلی دیوانی ده او ریش نال
دکایر ؟ دها دوستاره اینز . مکبیری ماسکاری ،
ما بکار ، دستاوار ، آفالر - وزلری ، سیله جهارده
بو و مف حائز دکلیدرلر ؟ موسی قبده ،
آیدن آغزی ، اورقه ، دبار بکر ، خربوت ،
ایکن آغزی اوریش نال بر مو - بقیک
باشلاق بیکاری او له ، از می ؟

عمار عز ، حسن خط ، چنیج ملک ،
تجاید جیلک ، تذییجیلک ، بیجا باق آنی
صنعت عز ، ملی قوما شاریز له ملی سلاح لر من
ب خاک از لری ، هب او ریش نال ،
دکلیدرلر ؟

دیک که خاقان بر او ریش نال کوزه المکان
موزه یدر . او ریش نال از لری وجوده
کتیر ف قدرته دده ، آدی ویر بایر .
باعتباره ، خاقان ملی دهانکده بکاته
منیهی او باق لازم کایر . ف الحبیقه ،
بیله در . بزده هوز صفت ساحه نده
داهیار یقیش - مدیکندهن ، خلق بقیه
بردها منبعه مالک دکاز .

او حالده ، صفت تریه بی آلاق اچون ،
ایلک ایتا مراجعت ایده جکن دار الدام ،
خلكت صحیحی یاشایشی ، طبیعی از لری
ناویق لازم کلوی ؟

بواساطیری شخصیتاره هچ بر قیمت
ویربوردی . رنسانس خاقنه کوره ،
گاهنگ امجدده دنبی کوزملی آنجق حضرت
امدی ، اذکار کوزملی آنجق حضرت
الله اوله بیلدی . ملی صفتگار لرک وظیفه من
اسمه خاقنه رو خانده کوزمل و مقسی

طایلاب سیاری ترمیم ایتمکی . مینکل آشنه
اردنشتری بونقطه ای دوشونه رک دوغرو
دولی دوحال بولطمی : حضرت مریم ،
دوشلک بآشنه کوزملکو وردیلر ،
حضرت عساکرمه آب اولمک جمیان مکملینی
اشاره ایندیلر . دیگر عنزله ده بواساطیری
کوزملکاردن بخش ایت بلر . بوایی هصرک
اشمه ذرن ملی برصنعت وجوده کادی که
اوکا رنسانس سمنی ، دینیابور .
فاتولیک کاسامی ، بوهنکارله رسماری
قهوه ایده رک عبادتخانه رینه برموزه شکای
وردی . حال بوكه اورتو و قصار ، مقدس
الله برقی ، دومان - لانین مو dallarینه کوره
دکل ، سامبلاردن آقداری قبا اورنگاره
ترمه رک ترمیمه دوام ایندیلر . بوسبله ،
اور تودو قس کایس ایله ، بدایی هچ بر بخلي
در روله من .

بوند . سورکا اوروپا هر مات ،
من سمات سلامان بیچند . هب بوله حرکت

ایندی . شکسپیر ، روصو ، کوتاه کی رومانیتک ،
داهیلر ، هم خاق ترمه می آلمشار ، همدده
ایکی دومن - لانین نه کنکار برقی تغیل
اچشادردی . بوایده ، هربری ، کندی
مانی ایجون ، مای برادیست وجوده
کنیز بیلدی .

بزده سقیق صفتگار لرک بیشده می ،
دهانک بوایک مبنی ندز ده بیض آلمایش ، زدندر
نه خاقه رک بدایی حیاتی خاره بیاورز ،
نده غش بک داهیلری دو هجق قدر هربله
تو غامز وار . بزه خاقه زد کی کوزملکاری ده
پیه رلو فی کی اجنبیلر تو تردی ، بزکندی
کوزلر منه کوره مدکز نه ندر کوزملکاری وار ؟
داها کوره مدکز نه ندر کوزملکاری وار ؟
فقط ، ته بولاره ، نهده بین الملل داهیلرک
از ترمه نه قدمت وردیکر ز بودن . یالکز
ایکی ، بیک ادب اقلی دیدیکر ، دهادن ،
اور بیشمالا کدن محروم از لری او تومقه
اکنها ابدیه ورز . بوحال ، شهمدر ، ذوقزک
یو تسلمه نه دکل ، بوزوله نه باعث
اولو بود .

بو افاهه لردن آکلاش بیاورک دهانک
ایلک هنیعی خلندن . داهیلر خاقه شعورلو
و جدا از لر . فقط ، بیوک داهیلر مل
اولنگه بیلر ، ته کنکاره کی کلکلری اعتبار

غیر ملی قالدینی بو شر بحدز آ کلاشایبور
 بوندن باشه ، اور و پاده ، تمحضن ، اخلاقی
 یوکشاندیگی حاده ، خوده بالعکس ، خاک
 بوزو لامده نادی او همیشه خوده سرتک
 مل او همه دیله ایضاح ایده سیلر
 خلاصه ، دهایه دوغرو یکتمنک ایچونه ،
 هم خاقه دوغرو ، هم ده داهیاره دوغرو
 یکتمنک لازم ! او حاله ، کنجلر منزک
 ایکنجه وظیفه بی ده یابی بوله دوغرو
 یکتمنک او مالایدر .

ضیا کوک آلب

بر رویا

ایضمن ، دیامز و چپلاق بر بیوک
 چولده ایدم . مو اولش معظام بر مد نیست
 وجودنک کیکلاری شکانده یاتان ایری
 هر صرسوتان ، آنجق دیولرک قالدرا .
 بیله جکی دیوار طاش لری و هیچ بر قوته
 آچایمه چنی قدر ساغلام فنادریله دور بشش
 دمیر قاولر آراسنده بوازوردم . اطر فده
 بالکز مضیدن خر ویردن به مد هش اتفاض
 بیغیندن باشه هیچ بر شی یوندی . اور اده
 بر تو اوم هو ای سحس ایدلور و کوشیدن
 بعنی پدارده بولادینی کیه ج

ین المآل بر قیمت ده اکتساب ایدرلر .
 او زمان هرمات او ناری اس ناد طانیز ،
 صنعت کارلر بدیعی تریه لرستان بر قسمی
 خلفدن آلدقارمی کی ، دیگر قسمی ده
 بن المآل داهیلردن آلیرل .
 او حانه ، دهانک بزمیعی خاق ،
 دیگری بین المآل داهیلر در . بوابی چشم دنک
 همیجز می سولزندن بر آووج ایچنار ،
 ابدی بر سنت حیاته نامن در درل . بزده
 بحی کمال ایله یعقوب قادری بوابی چشم دنک
 اطرافنده اکچوق دولاشانلر در . بوندن
 دولاییدر که اک کوزل بیازیارد ، بوابی صنعت کارک
 قلمندن چیقبور .

شیمدی به قدر خاک خاک لر بدیعی
 دوینولرندن بحث ایندک . خاک خاک دنی ،
 اخلاقی دوینولری ده بدیعی دوینولری کی
 اوریز نالدر . بر ملتنده خاک خاک دنی ،
 اخلاقی ، بدیعی دوینولرینک مجموعه « ملی
 حرث » آدی ویرایر . بر ملتنده فکر لریله
 صنعت کار لری دنی ، اخلاقی ، بدیعی دوینولرده
 خاک خاک کار قردری او لورسه او زاره
 « ملی آزیده لر » نامی ویرایر . « ملی آزیده لر
 وجوده کانجه ، او نارک ده اور لری او ریز نالان
 او لور ، او رو باده کی کزیده لر ک نخون ملی
 هولادینی ، بخنده کی خواهیں صنفار نالک نیویان

اوئی طنیشدم و ایکی محبتک شدست
حرارتی در حاں قابعده و قانده حس
ایتدم . نی هنوز آوره مشدی ؛ او کنه
با فارق سس مز جه ، بر کوکه کی یاقلا شیر کی
استقباله قوشدم . باشی قالدیردی ،
قارشیستنده نی بولونجه شاشیردی
وطوردی ؛ سوکره بربوسه قادر خفیف
بر سله :

— من جوداده میسک یاوروم ؟
نه آرا بورسک ؟ . . . جمله لریف سولمه
پیدای .

اللرینی او پیوردم ، او ده درین درین
باشعی قوهایوردی . جواب ویرمه و قوت
بیر قهدن اللرینی چکدی و باشی قالدیرارق:
— نی دیکه . . . دیدی .
سورلرینک معکی رو عم او لدینی
اکلتدیغم زمان پک هنون آوروندی و نهی
افاده ایندیکافی بردداو بیاد برهه جگم
بر تبدیله باشلادی :

— بوجول او لجه بیوک وجنت قادر
کوزل برواحه ایدی . بخرابه کیرنده
بیاض مر مردن برمی ای واردی .
اوئی بن اک پارلاق الماء لرله سو-امشدم .
کور دیکه چقور پنه مر مردن ایشلمش
جیمه برحوضه ایدی . اورنه نهند کی

کوزلری صیرتیوردی ، اکن شاه اولش
کوزلر و کوزلکاره آنگلادنها زمان قابمزی
زمن درین بر ملال و آغیر بر هجران بخاری
طیعتک اوستنده بایته بوردی . اندده ،
بر آز اول طوغمش اختیار بر آیه ،
صولفون ، بورو شوق تبسه لاریف طاشاره
صریپور ، بیاض کوزلرینک نوریله بولنطنت
وحشمت قبرستانشک او زرده بیوک
بر قاندیل یاقیوردی .

بلدم نه قدر چکدی . . . آی ایچه
بوکس امشدی ، ساغده کرلری چو کمش
بیوک بر قاپو دن بر قادین کیردی . هر طاشک
اوستنده بر آز طور ارق ایار بله که باشلادی .
آرقه سنده ، بوغازیشه قادر بتون وجودی
واللری فصاراف ابریمه اور تو واردی . باشی
آچیقدی ، بالکز او زون قوبه ضالی
صاچارینک ایچک دالهاری او مو زلرندن
قامارق دیز لرینه دو تو لیوردی . آرتق و داع
اتش کچک لکه مثامن آوزلکنک سوک
از لری طاشین نارین سیاسنده برو ماینان
ما یلکی سزیایوردی . ملال رنکی
دو افاريک ایکی طرفندن ایچدیکی مام
زمیرینک سوک جرعه لری طاشمشدی .
فقط باده لرک اک دایر آهر سنده بیله
بولونین مسنا کوزلری ایری ایکی انجی
کی بار لیوردی .

ه بوتون موجودانی غشی ایدن نهمه
ه ایشیدیاپیر ، فواره‌دن یلدیزلر آقاردی.
ه متعاقباً جنتلک-چیامش ماکلاری ، تیراژه‌لره
ه برونه‌رک ، کلیلر و اوژنیه اوژون اوژون
ه رقص ایدرلردى .

ه اورته يرده ، دنیاده برشى دها
ه بولوغایان برخنك اوستندە بېك سوکىلى
قزم اولان حسن و عشق پىمى او طورردى
ه بېنە تاسھارىلە دلەقاۋاپلەر كۈلەن ئاطراۋىنى
ه بىر كۈرەلەت چاغلاياني جوشاردى . عشق ،
ه نىشة ، سعادت ذوق ، حسن ، صنعت ،
ه نور ، قهرماناقيق ، آئىڭى ، خلاصە
ه يىشىنى اوھىتىه باغلايان اك مقدس
ه رابطەلر هېپ اورادە موجودى وين
ه صانىردم كە بوتون بولاهۇنى دىياردە
ه ياشايالنارە دادغا جولە بىابىيت عالى ، ھېران
ه و خىزان طانغايىان ، بىغمىرنىصب اولاھق ...
ه اووخ بىلسەك ياورۇم
ه اوzman نەھدر ، مىز و مسعود ايدو . بىم
ه يرم دانغا باشىدە آنجىلرك ، اسىل چوچقلرىك
ه باشىدە ايدى . ھلە قبزم ... آما اونك
ه طالىمە هەركىن ، ارض دە ، سىادە
ه غېلە ايدرلردى . چوچقلرم تۈرى ، كېتسەلى
ه او مطاقا ياندرىدە ووجاۋىنىدە بولۇر ،
ه المەرك يېبورىدە يالڭىز كىندىسىمە بىخشى

ه فواره‌دن قېشقىران شىاكىندۇز كۆنىشى
ه سولدىرىر ، كېچە اورتەلغى آيدىنلاقىرىدى .
بىسىرىك باچچە سىندەكى كول فدانلىرىنىڭ
ه ياراڭلارى ، زىمرددەن ، غىچەلرلىرى ياقوتىنىدى .
ه چىچكاري ايجىلەرن ، مېنالىرى ،
ه فيروزەلەرن ، زېرىجىلەر زېپايمىشى .
ه بېك بىر دىياردەن كېتىلىش آغاچارىنىڭ
ه بىللار الله و تەرمان عەشقلىرىنىڭ مقدس
ه نەممەرۇن ، تىرم ايدرلردى . آفشارلى ،
ه قادىنارك الكەنارلىرىنى بىلە تىسخىر ايدەجىك
ه قدر ياتىشىقىلى ولوند داڭانابىلر - بىم
ه سوکىلى چوچقلرم - كاوب بى آغاچارك
ه آلتىدەكى ، يېشىل اېكىن ايشانىش
ه چەمنلار اوـتنە او طوررلى و بىكا اوـكونى
ه سىركەشتارىنىز بىت ايدرلردى آنثىيا :
ه كەمەلانلىرىلە آھولە ناسىل يېتىشەرەك
ه اوـنارى ناصور نە آولاـدقارىنى ، آرسالاـقلىلە
ه دىدىشەلەربى آكلاتىرلۇھەرى آيانلارمك
ه اركىسىدە رولىش بى آرسالانك ، ئۇلدىرىلىش
ه بىرقىلانك درىسنى سىرردى .
ه سوکەرم ، كەنج قاپلارلىنى مست
ه ايدن يەممىرت آھنەك ، بى محىت آيدىنى ،
ه منور و مخىشىم ، مادات اخنۇلى باشلاردى :
ه اوzman چىچككار رىنكارنىك شىاكوزلىرى
ه شىڭىلەر ئارلار ، آغاچارىدىن ، داللىرىنى

و او ره سندده آلتی مناره می بیاض بر بنا
کورون ور . او رامی سک ایچون گئی
پالش بر حیات و حضور یادی . فراموشت
معبدی در ، هایدی بر لامده اورایه کیدم ! ..

— آه ! نه قدر کوزل ! فقط
بر مراب اول مابن . . .
دیدی . تامین ایتمد . براز ترددله
طور دی . بونکله براز بوزی رکیش شدی .
دمین بالکاز بحران و لم طاشیان سیا-سنه
شیدی امید توسلی تبسماری دالفالا-سیور دی .
تیتره ک بر سله عاله ایتدی !

— ہی ، کیدم ، بوبیکی معبد دها
قدسی ! . . .
مول الله برائی طوندم ، ساع خویله
او موذلینی صاراق براز آغیر آغیر
قاپوه دوغرو یورمکه باشلادق .
.

او یانم ؟ صباح اول مشدی . او طهمک
بغیره سدن کیرهن کونشک ابلیق شماعاتی
اوسته دو کواپور ، کور دیکم رویانک
طاطلیلیغی روحه آفیتوردی .

سعید نظیف

• ایتش او لدینی بر سیح و قیله ، آتلری
د توئدره ، سلا-علیغی اداره ایدر و هر
• بون بیکی بر مرایدیه ، بیکی بر تختنه
• او طور ردی .

• صوکر ، بیام نه او لدی ؟ .. مثلث
• طالمک زهراندیکنی حس ایتمد ،
• بختباراق نور لرنک بر بزر سوندیکنی
• کوردم . مدهش بر جهنم روز کاری ،
• بینواک آسمه با غچه لرندن دها کوزل
• کولاکاری فورتیود ، هر شیشی یاقوب
• بیقبور دی . چوق پچه مدن یاور ولرمک ده
• مانه که باشلا دینه مدن بن ده یا و اش
• یا اش یا به سوالم و نهایت ایشه و حاله
• کیردم شیمدی هر کیجه کلیر ، بوراده ،
• بر زمان ارضک بالکه یکانه و بکن اسادت
• ناکنی ایکن بکون . کور دیک کی -
• بیوک بر خرایه دن عبارت بولنان بورده
• طولا شیر ، امل و امیدلرمک او تسووز
• بر مقبری اولاد شو او ره ده کی طاش
• دو همه اوتنده آغلارم . کل سنه
• بخلا . . . ایت . . .

— کوزل آننم ! . . . دیدم .
اصل که اطاء دزم ، فقط قارشیده کون
طوع زور . . . نه بک بور غوف و استراحته
خنا بحمدک . ایشه باق او زافده برواجه

ملازکرد محاربہ سی

ابی پردھلک منظوم پیاس

برنجی پردھ

و ملازکردہ بر کونلک مسافدہ بر بشیل اووا . بوا وادہ ساچو ف
سلطانی آپ آر۔ افناک اور دو کاہی ۔ او ناغ ہماون او رواہ ناطر ۔
ہجرتک ۴۶۳ سنیو ذی القعده سنک ۲۶ نجی جمہ نوی صباح ار ان
آپ آرسلان او ماغنہ مختلفہ او طور مشدی ، نظام الملک اچھر ، بُردی ۔
آپ آرسلان — بیرون بولہ اور کندن ایستہ مشک نور وشمک ۔
یو فسہ بر خرمی واد سکا تلاش و برجک ۔
نظام الملک — دو فرونسی سویلیم ، ایشلر فنا سلطانم ।
آپ آرسلان — فنا بر می یوق بخجہ ، چیلکنہ غزہ وطنم ।
نظام الملک — حرفی حقیقی صافلامق ممکن دکل ۔
بزم ۔ فور قدم آنجق بو سوکیل و ملندن ۔۔۔
آپ آرسلان — مراق ویرہ کو کلمہ ایشی آکلات وزیرم ۔
بر تمکنہ تو پشتہ تجیک کہ میں نہیں ۔
نظام الملک — دوم قبصہ روماؤس اور دو سیلہ دون کچھ
حدودی بچوب تیرہ شن ملازکردہ کیز ایجھے ۔۔۔
آپ آرسلان — امر ویر آن پاری حاضر لاسپن قوم امدادان ۔

شیهدی کبدوب آلمم ولا تردی دوشاندن .

نظام الملک — اون پشن یکدر آقابیز ، دوشان ایکی یوز بیلک ار .

بر آووج واری به یکلری او عسکر ؟

بوندن باشقه سلطانم ، بقاره قابلی دوشان ،

ا-لامبری سپیرمن چولوق چو جوق قیبلجدن . .

صانیورم بن و تون دینگ نه لکده ا .

آپ آرسلان — تورک و زن اسلامیت امینه ، او اکده ا .

چاوق نمه وزیرم امیدگی اکریدن :

بز دینک عسکری بز ، او در دی بارادان . .

شیهدی بر ایچی کوندر دوشانک قیصریته ،

دیسین : ه خرب حاضردر عسکر من یارینه ا .

لا ین ای دکادر بوش یره قال آفیه مق ،

زوالی توبلولی یردن یره داغیه مق ا .

بله زده ش طی بز - یاده حاضر ز ا .

نظام الملک — شیهدی اص و زیرم ، ایچی نیسین آق یلدیز .

(نظام الملک چیغار)

آپ آرسلان (بالکز)

— آجی بودصوم خلفه ، چو جوقاره آلمم ،

بالکز بی وور ، نولدور ، اولمازمه کناهم ا .

و مبارک طوبانی دوشانله چیکنده ا .

یورده صنه هناف بز ایتسکده سن ایته ا .

بوکون بز چوق ضیغز ، دوشان فضله قوقلی ،

سنده امداد اولمازمه دوشان آلبیز جایل . .

فاذیز ، چو جوق . . دیکله من هپنی ایدر اعدام ،

مفصدی پیراقامق : یز یوزنده بر اسلام . .

و حداقلردن چهارمه ایجون دو غره اعماق ،
ایستاد یقین آسمان ، باف من کورمل ، فرآنی ..
یوندر انجیله قارشی بزم هج ب رکمز ،
اوئی مبارک طائیر حق بزم دختر ،
اهل کتاب دیبورز انجیلک اصحابه ،
نجون اوئر دوشاندر اسلامک کتابه ؟
بز اوئلری سکر ، مغلوب قورقاز جاندن ،
امین قاییر ماندن ، عرضندن ، ایاندن ،
اوئلر بزی سکر ، هج ب حقوق طنجاز ،
میکن اولان اذان حمرده کورور آز ..
دیکون سنک اسکه قالمش : بودن ، جولن ،
اللهم سن اسیرکه عرضمزی دوشاندن !

(قادین سلطان کیرد)

قادین سلطان — چکیلمشک بوراه نجون بوله ار مندن ؟
یوقمه بیزی ب ریشمی وار صاق بورک بندن ؟
مالک نجوس هواده ، بوزلگ سجون یاشل ،
آنانون بورک ، چیقادمی ، اعدارک آچیق باشل !
آل آرسلان — سو لم ، یار ارامی ناگیسنه بر سلطان ،
کورو ره نهانکمه قالمش ملن وطن ؟
قادین سلطان — یا دیمک بورمنه دوشانز اینش آین !
آل آرسلان — آفین رکل ، وکلم ، جوق دهشتل بر باسقین !
قادین سلطان — او حانمه نه یاعمالی ؟
آل آرسلان — ایشی سندک یا هجق ،
آل اوردوک بورادن همدانه تبت چابجاجق ،
حرمی ، چو جو قلری ېلشیدرده سهایه ،

قەرماز اوغۇزلىرى طوپلا ، كوندر بورا يە!

قادىن سلطان — باـن ؟

آلپ ارسلان —

بىـن دوشۇنـه ، بن اـنى بىـركـم ،

دوشىان بوزقات اوـلسـدـه حدودـى بـكـارـم ..

قادىن سلطان — بن اـيـسـتـەم آـيـرـىـقـىـقـىـنـدـنـ بـرـلـخـلـظـىـلـلـەـ ١

آلپ ارسلان — خولـىـادـهـ كـىـزـەـجـكـمـ كـىـجـەـ كـونـدـوزـ سـنـكـاـهـ ١

قادىن سلطان — قـوـلـومـ وـارـسـهـ وـعـدـمـزـ بـرـاـيـجـەـ ئـۇـمـاـكـدـرـ ١

آلپ ارسلان — شـخـدىـ اـمـلـ ، دـوـشـىـانـ فـيـتـىـرـ فـيـتـىـرـ بـلـكـارـ ،

ـنـ كـيـزـسـكـ كـيـمـ عـسـكـرـ كـيـتـىـرـ جـكـ اـمـدـادـهـ ؟

بـونـدـنـ باـشـهـ كـوـچـوـجـكـ يـاـوـرـولـ وـارـ يـوـادـهـ ..

كـوـخـوـمـسـكـ مـعـصـوـمـارـ سـاـواـشـدـهـ زـرـدـهـ قـالـسـىـنـ ٤

ھـمـ ـفـ ھـمـ اوـنـلـارـ دـوـشـىـانـ اـيـرـىـ آـلـىـنـ ٤

قادىن سلطان — باـنـ اـسـىـرـ دـوـشـىـسـكـ ٤

آلپ ارسلان —

ـنـ كـايـرـ قـىـزـنـاـيـرـسـكـ ..

قادىن سلطان — يـاقـوـتـمـ ئـقـزـسـهـ ٤

آلپ ارسلان —

الـمـ يـاـلـاـيـرـسـكـ !

ـ نـظـامـ الـمـلـكـ كـيـرـ ، قـادـىـنـ سـلـطـانـهـ اـحـتـرـامـلـهـ اـكـلـىـرـ ٤

نظـامـ الـمـلـكـ — آـقـ بـيـادـبـزـ كـيـرـىـ دـونـىـ ئـ ساعـنـكـ بـلـدـنـ ،

دوـشـىـانـ اوـقـ آـتـيـوـرـمـشـ سـاـغـنـدـنـ وـصـوـلـدـنـ ،

بـوـآنـدـهـ قـارـشـىـنـهـ چـقـانـ دـوـشـىـانـ اـيـاجـىـسىـ ..

آـلمـشـ اوـنـ دـيـرـمـشـ اوـلـقـ اـبـجـونـ بـكـجـبـىـ ..

آلپ ارسلان — اـيـاـچـىـ كـاسـونـ بـورـاـيـهـ ٤

— باـشـ اوـسـتـهـ سـلـطـانـ ١

ابـلـجـىـ [كـيـرـدـكـ]ـ فـيـصـرـكـ سـلـاـمـيـ وـارـ ، اـىـ مـعـظـمـ خـاتـامـ ١

دـيـسـوـرـكـ .. بـزـ بـرـجـوـكـ اوـرـبـىـوـ اـلـهـ پـورـعـىـ ..

داغلری اووالری غسکرلره بورودك ..

هقصدهن : کیتماندر بورادن تاپناده ،

خالیقەنک باشقى کىدىرىمكدر جلاده ..

پىدىپىمىز يىلدە قىلماھىچق بىراسلام ،

سىردارلره اىسىم اىتىم يابىجققان قىلىغان ..

ياقدىرىم قرآنى ، يېقىدىرىم كەپىن ،

شرقه كان كۆرمىسىن مئارىمى قېيىن ، ۱۱

آلپارسان — آرتق ، يېرسوپەمە اي اوغۇرسىز تىجان ،

برايچى اوملاسىدك ايشك اوولوردى يامان ..

كىت سوپە قىصرىكە د حىق اىيرىز دىنى ،

قولاي دكىل فتح اېڭى آرالانلارك اينى ..

اسلامىت بىرقىزدر بىكچىمى تۈرك بىراسلان : ،

الند ، دال قىياچى بىكلەر اونى هىزمان ..

كىت . وىله ئەصرىكە بىز صانىچى چوق سودز ،

لائىن حربه كىرسەك ، انسان دكىل اىزدرز ..

اسلامىت كونشىز بىز اونك قىويالجىمى ،

بىكەدن قېيىن سوقام يېكىرىم قىياچىمى ؟ ..

ذىت سوپە قىصرىكە ئەقلارك سومى بىز ،

باقۇشىن بىۋامىز بوق ، بىشاھىن سورومى بىز ،

ءابىچى چىقار .. نفيە محمد ، دانشمندك ، مەتكۈچ بىك ، صانىق بىك ،

مىرداس بىك ، چاوشلار ، اولاقار كىرۇر ..

آلپارسان — (فقيە محمدە خطاپا) اي دىن او تومىنى فقىه ، بوق سەندىن درايىلى ،

بزم آتلىيەز چوق از ، دوشماشە چوق قوتلى ،

رجىعتىن باشقە شىمىدى بىودر يېرىدىرىمىز ،

بوقكىرى كۆنەكىدەر عقالى وۇزىرمىز ..

بىن نەيدىرسەك ؟

فقیه محمد

سلطانم ، بجه رجعت امک ،
شبہ منز اسلامی دو شاهنہ چیکشنه جاک . . .
سن اللهه بیراف بو آغیر مسئولیتی ،
حریه کیر او مطلقا سکا و بیر فسروی . . .
او مارم که بیر اقاز او، امتنی ماول ،
بیر افتش او لسیله کندیسی ولو رمسؤل !
امتنن قوره اور سک سن هرایکی دنباده :
دیمه پلر ارقا چی ، قویدی بزی اور تاده !
(قادری سلطانه دونه رک)

شمدمی سن اور دوکی آل بورادن کیت سلطانم !
نظام الملک سنکله کاسیان ده همدانه ،
یکا امداد کوندرین : صالدرهم دوشانه !
 قادری سلطان (با واجهه آلب ارسلانه)
کیدی ورم اصرکله، فقط ، قام بوراده !
آلب ارسلان سے جابق کیت که جوق عسکر کوندر، لک امداده !
وھ قادری سلطان و دادا شیر، آغلای رق چیقار، نظام الملک ده برابر چیقار،
و آنده اولاق کاير ، دوشانلار بیان لاشینفو خبر و بیر . . .
آلب ارسلان (تختنن ایندرک آپاده برومندان و ضمیقی آلیر ،
هایدی ، بکار ا عسکری حاضر لایک وارلم :
دو شهان بھو، ایندن بزاونلاری یارلم !
وھ آتلیل طاقم طاقم کلدرک او کنده دز بایر لر ،
آلب ارسلان سے جلا-ینتر ! بلکن پک قور و بونجدر بوصاواش ،
بوده شتل قاو قادر نه قول، قور تو لور ، نه باش !
عذری اولا نار وار سه بوصاوشه کیرمه سین ؟

ماشق وارسه لایقی مزادیه ایرمه‌هین ؟

آتیلر (هب بر آغیزدن ۱)

هیچ بروز صاحباز ،

ییاض باراق آجیاز ،

اوقدن باشقه ارمغان

دوشمانلره صاحباز

آلپ آرسلان (اوقين ، یافی ره فیرانزير ، قیلاجن قوشانیم)

جلایتلر ، باقیکاز ا اوقه یابی میدانه

آدم ، صالحیه جنم ، دال قبليجه دوشانه !

آکیملرسه قیلیچ ووران ، او قلر کاسین ایاری ،

ماوروی ساچیز اولانلر دونسوز ، کیری ،

آتیلر عمو میدنه و قارنی ، باباری آنارلر قبليجه بو ، قوشنیلر هب بر آغیزدن)

هب اوفری آنارز ،

قاوغایه شوق قاتارز ،

آلپان کی دال قیلیچ ،

دوشمانلره چاتارز ،

آلپ آرسلان — « بر جدمتی بی اشارله ییاض بحرمانی کتیر قیر او سنده کی

فندانی آنه ق زهن کی بییاض اور توبه بودونور ،

— حلاستنار ، ماکاز ا لکندره بروندم ،

چمن کان زمن ، بوزه لره بروندم ،

شید اوسم سرزم او لاحقدر بروندم ،

کیری دونسور هر کیمی کابورسه آنمی ،

هب بروندک نفعه

وطن عاد سونه

اسپر باشامندن

کومولم چنه ا

آتیلر —

آپ آرسلان - آقى ایستار ، الیله قوروغۇ باغلاقدەن سوکرا اومنە
 بىز ، قىلىجى قىنندىز ، صىيرىر .
 - جلا-پىنلر ، مەدىور تورەتىرىك بورۇغۇ :
 آپ ئولۇنجە باغلانسىن يېنكىنگ قورۇغۇ !
 ايشتە ، ماڭڭىن ماغلادم اونى كىندى الله ،
 فاكىھ اوقوبىورم روحە ئۆز دىلە . . .
 آقليلر - سەممىتە آتلارنىڭ قورۇقلارنىڭ ماغلارلر ، آتلارنىڭ
 سېغىلر ، قىلىجارىسىرىرلر ، هېپ راڭىزدىن :
 - آتىزە قولانى
 آكلاتىپ جېڭ ئىي
 ئۆلمەن روحىزە
 او توروز قالىخىنى
 آپ آرسلان آقى ايلرى سورەدا :

- جلا-پىنلر ، ھابىتكىز سالىرىلەم ميدانە ،
 شىمەشكى كى چارپەلەم قىلىجارى دوشماھە !
 وارپىلر ھېپ آرقەسەندىن آتارى دوشدورورلر . پىرە ئىزىز .

ايکىنچى پىردى

، ارىنەمىي صباح ،
 آپ آرسلان قرار كاھى : آپ آر-اھىن ، فقيه محمد ، دانشمند ، منكوج ،
 صاتيق ، سەداس بىكار ، چاوشار ، سەكتىر ، اولاقىر ،
 دەميرنەفسىك ايجىنە قىصر روما-ئە ئىي جىزىلى ، اېكى
 قىنامۇ ، شاباطلارى اىير .

آپ آرسلان ... راقيبىدە نصرتى ئاتىز زىرىز .
 چۈنگە ئاپ او لور-ەق امينىدى عەلمىز . . .
 دوشماھ ئىزى پەمدىدى خراب او لوردى ۋىردى .

بزغالب اولدق شیمایی : قارده‌شدر تو بونله قورد !

برقاج ساعت چارپیشدق دمیره قارشی دمیر
اوردو سیله برابر قیصری ایندک اسیر ..

ای فقیه ستر و بردیکن ، بزه منوی قوت !

کافیدی قابکزده اولان چلیک هنات ،

بز یالکز وزیرلری قشجه ، چالیشیریز ،

متانت در ساریقی سلطاندن آلبیشیریز ..

آلپ آرسلان -- بکار مزیده کوردم او لشیدیکن هب آر-لان ،

دو شاهناری ایندیکن برحده پریشان ۱۰۰

منکوج بک -- مزده تنه نورده که بزعینله اوف پاپق ،

دمیردک چالانکی سلطانم مزدن قادق .

آلپ آرسلان ه قیصری توسته رک ه

-- جاووشار ، کمیریکن ، زنجیردکی قیصری ا

ه قیصر کمیریایر ..

قیصر -- ظفر ! بک شانلیدر ای سردارلر سرداری !

آلپ آرسلان -- ای قیصر ! نه بکا ظاب این سیدی خدا !

نه کی معامله با به جقدک حقده ؟

قیصر -- برشی دکل : هر صباح قاچ بلا تردم سفی !

آلپ آرسلان -- یاشیدی نه با به حق صانیرسک ، سکانی ؟

قیصر -- یابنی تو ادوروسک ایشکنجه لر ایچنده ه

یاخود دولاشدیر رسک قول دیه هندده ، چینده !

آلپ آرسلان -- بوظماره دوشوشک تورکی بیلمدیکندن :

هیچ مغلوبه ایشکنجه یا بارمیم ، تورک بن ؟

ه چاووشاره امر ایدر ، کرک قیصرک ، کرک مبننک

زنجیر لبی سوکلر ،

آلپ آرسلان — شبهه میز جانیاری و در روز بوده بیره ،
فقط روا دکادر طامنیز برایره .
بوبوریداز ، بیکنگ شیمیز نیم پوسته مدر ،
دوشان پچجه الله ارتق نیم دوسته مدر .
« قیصری تختنه آهرق یانه او طور قیر ، معانی ده صندالیه لرد
او طور رور »

آلپ آرسلان — ای قیصر شیمیز هم میز ، همده بتون سور و کن ،
نفر ، ضابط ، زمه رال باشند باشه حر سکن ..
بر خلعت بیکنگ یالدیزی فشتانزدن ،
بور دیکره بول آچیق بینکه و ما نمذن ..
« قیصر و میله نه فتنه لار بیدیر بایر »
خر جله کنر قلاماش ، اون بیک دینار هدیه
قبول ایدیار البت دوستند ارمان دیه !
« قیصه ک خزینه ارینه اون بیک دینار لق آیسلو و بیر بایر »
نفر ، ضبط ، زمه رال : هر برینه بر کیسه
آلتون ویر کنلماشین یارانی بوق بر کیسه !
« کیسه لر داغیاير »

یولاده سزی دوشیاندن ، خرسزدن حفظ لازم ،
بومک ایچون کل دیار ایشته محافظ ظارم ..
« محافظلار کایر ، کوج کیشگه حاضر لانیر
قیصر تختندن ایدارک آیافده دورور ، آلپ آرسلان ده
تشیع ایچوت تختندن ایتر : »

قبصر — ای عدالت سلطانی ! مزه شکران وظیفه !

هانگی سمعتده او طور رور سزدن بیولان خایقه !

آلپ آرسلان — « بفاداد طرفه دوزر ، جنوب جهنه کوستیر »
یهندن بیویک خلیفه او طور رور بوجهتده ،

بن آیسم او کوئشدر شفقتده ، عدالنده ..

او طرفه دوغرو - بجهه ایدر .

فیصر — ای عدات بیوک رپی ، ای الهم حن دغرو !
آلپ آرملاف — بزده جا ز دکادر رب طانیق برقوی !

اللهک او غلو دکل ، اوکا ایدیلمق - بجهه ..

فیصر — آه ، ناسیل کلایم ، بن سمزه ، قارشی وجده ؟
آ کلامکه دینگز حن اسالی بر دینه :

مساجانم دیننلر حق بر دینه مؤمندر .

آلپ آرملاف — دینگز غلی محبتنه حریت ،
موحد او لاثاری هب کورورز بر امت ..

فیصر — وداع ایچون مصافحه ، ایدر آن هونکور هونکور آغلامن باشلاره
بن بوبله برخیالی کوره مردن رؤیاده ،

سز بکا کوستردیکز ، توزم آجق منیاده !

انسانلارده بوشقفت هیچ او لهماز ، سلطانم ،

آه ، بولاذک قدریق آ کلاسیدی وطنم !

فیصرله مهیتی چیقارکن پرده ایز ،

ضیا کوک آلپ

اعلان

اولجیه قشکل ایدوب بوكونه قدر ايچجه فمالتیار کوسترمىش اوغان
د دجله ادمان بوردى ، مملکتىك بتون منور كچ ععنوارىنىڭ اشتراکىلە دها
اسېدەلى بىشكە كېرىمك اچچۇن نظامنامە عمومىسى ئىمالى ادمان ئامىر پەلە
ابىي شەپىرى حاوى اولاق اوزىزه كىنجىلە درنەتى نامى المىدر . سىاستە
چىرىغۇلۇمىي اويمازدەرك بىرغەرامىي بالىغىلىقىن ئاستانبول وانقرەنگ بتۈزىمۇغۇ
و غۇرۇھلىرىدە آبىنە ازىزە حق بىر كىتبىخانە تائىيس ئىدەرك كىنجارە بوش
زىمانارىقى مطالعىلارلا و كۆزىل ئەسماچىلارلا كېرىمك امكاڭتۇ تائىينە چالىشىقدەر
بىوابىدەكى مەدلە ئەنامىي حكىمەتچە تصدىق ئىلىشىدر . فضلە تەفصىلات
آلماق ئىستەپلەر درنەتكە سراجىتە ئەنامىي ئەنامىي ئۆزىز بىايىرلار . كىنجىلە اچچۇن
دە ئافع و مېئر ئىتېچىلەر الدە ئىدەيامك اچچۇن درنەتك مەلکىتىك بتون
منور كىنجىراربى ئەندى آرمەستە ئۆرمك اميدىۋېسىنى بىلە بور . درنەتك
مەلکى بويوكارلەر مەلکىتە ئەشراف و مەتكىلىرىنىڭ و كىنجارىنىڭ نەقىر حابىه
و مظاھراتىنە ئائىل اولورسە شەمەز اونسىتە مۇفق اوله جىقدەر .
كىنجىلە درنەتى ھېشىت ادارەسى